

ФАКУЛЬТЕТ РОМАНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

Кафедра іспанської і новогрецької філології
та перекладу

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	іспанської і новогрецької філології та перекладу
Факультет	романської філології і перекладу
Викладач	БОБЧИНЕЦЬ Любов Іванівна, доцент
Статус дисципліни³	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр⁴	3 курс, 5 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 годин
Мова викладання	іспанська/українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни «Засоби відтворення іспаномовного гумору українською мовою» передбачає формування у студентів фахової перекладацької та міжкультурної комунікативної компетентностей, підґрунтям яких є сформовані протягом попередніх років навчання україномовна та іншомовна (іспанська як перша іноземна мова) комунікативні компетентності.</p> <p>Основним завданням навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із теоретичними знаннями з психологічних і лінгвістичних особливостей гумористичних текстів та практичними навичками</p>

¹ Поряд з логотипом КНЛУ рекомендується вставляти логотип факультету.

² Спеціальність / спеціалізація / ОП зазначаються за наявності.

³ Обрати з: а) вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки; б) дисципліна вільного вибору студента; в) дисципліна українознавчого спрямування.

⁴ Крім дисциплін вільного вибору студентів.

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Засоби відтворення іспаномовного гумору
українською мовою
(іспанська мова)»

Спеціальність²: В11 Філологія

Спеціалізація: В11. 041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітня програма: Англійська мова і друга іноземна мова: усний і письмовий переклад у бізнес-комунікації

	<p>перекладу анекдотів, гуморесок, байок та інших гумористичних текстів іспанської та української мов; вивчення лексико-семантичних, граматичних, синтаксичних, стилістичних і прагматичних особливостей гумористичних текстів.</p> <p>Предмет навчальної дисципліни полягає у комунікативно-прагматичному аналізі гумористичних текстів іспанської та української мов, що сприяє пошуку більш точних еквівалентів передачі гумору і вдосконаленню перекладацьких вмінь у студентів.</p> <p>Змістом навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із теоретичними знаннями про гумор, лексичні, граматичні, стилістичні й прагматичні особливості гумористичних текстів іспанської та української мов. Для забезпечення міцного засвоєння знань на практичних заняттях виконуються завдання, спрямовані на аналіз та коментування контекстуальних і комунікативно-прагматичних особливостей гумористичних текстів іспанської та української мов та вправи для перекладу і пошуку адекватних еквівалентів у мові перекладу. Особливої уваги потребує передача гри слів мовою перекладу, компенсаторні перекладацькі трансформації.</p>
<p>Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i></p>	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Засоби відтворення іспаномовного гумору українською мовою» є допомогти студентам вдосконалити практичні навички лексичного, стилістичного та прагматичного аналізу гумористичних текстів, сформувані та розвинути навички перекладу гумористичних текстів з іспанської мови на українську і навпаки, вміння враховувати контекст, гру слів, двозначність, сленг при перекладі гумористичних текстів, спостереження та узагальнення мовного матеріалу.</p>
<p>Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i></p>	<p>Знати загальнонаукові основні та вихідні поняття перекладознавства; основні підходи до вивчення мовних особливостей гумористичних текстів</p> <p>Знати засоби словотворення, типи семантичної структури слова та механізми семантичних змін в іспанській та українській мовах</p> <p>Знати основні типи відношень в лексиці іспанської та української мов</p> <p>Знати принципи класифікації і функції фразеологічних одиниць іспанської та української мов</p> <p>Знати перекладацькі трансформації, враховувати роль контексту у перекладі гумористичних текстів</p> <p>Вміти коректно вживати термінологічний апарат перекладознавства</p> <p>Вміти проводити словотвірний та компонентний аналіз іспанських лексичних одиниць та проводити зіставний аналіз їх перекладів на українську мову</p> <p>Вміти аналізувати шляхи та засоби словотворення в іспанській та українській мовах, розпізнавати регіонально диференційовану іспанську та українську лексику, характеризувати терміни та жаргонізми, гру слів, архаїзми та неологізми в іспанській та українській</p>

	<p>мовах Вміти користуватися іспанськими та українськими лексикографічними довідниками</p>
<p>Компетентності⁵ <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i></p>	<p>Вивчення дисципліни сприяє формуванню таких загальних компетентностей:</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 14. Здатність до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу.</p> <p>ЗК 16. Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.</p> <p>Курс спрямований на формування фахових компетентностей:</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів</p>

⁵ Формуються у термінах знань / умінь / навичок / комунікації / автономності або в описі набутих м'яких навичок.

	<p>різних стилів і жанрів.</p> <p>ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.</p> <p>ФК 13. Здатність сприймати українськомовний та іншомовний (з англійської мови та другої іноземної мови) текст на слух з урахуванням можливих труднощів розуміння усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів мови, або особам, які не є носіями мови; лексичні та синтаксичні лакуни в повідомленнях тощо) для здійснення усного послідовного перекладу ділових переговорів і конференцій, синхронного перекладу з англійської мови.</p> <p>ФК 14. Знання норм і правил увічливого спілкування в аспекті “чужої” (англомовної) культури, уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови, володіти знаннями про мовні реалії у нерозривному зв’язку з фоновими або екстралінгвістичними знаннями з різних історичних, національно-етнічних, соціально-політичних та культурних аспектів життя країн, мова яких вивчається.</p>			
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>3 кредити ЄКТС; 90 годин, у тому числі:</p> <p>лекції – не передбачено</p> <p>семінарські заняття – не передбачено</p> <p>практичні заняття – 30 годин</p> <p>самостійна робота – 60 годин</p>			
Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Змістовний модуль 1</p> <p style="text-align: center;">Поняття і функції гумору. Типи гумористичних текстів</p> <p>Тема 1. Поняття і визначення гумору. Функції гумору.</p> <p>Тема 2. Типи гумористичних текстів (анекдоти, байки, іронічні та сатиричні тексти)</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 2</p> <p style="text-align: center;">Лінгвістичні особливості гумористичних текстів</p> <p>Тема 1. Лексико-семантичні особливості гумористичних текстів. Каламбур.</p> <p>Тема 2. Граматичні і синтаксичні особливості гумористичних текстів.</p> <p>Тема 3. Стилїстичні та прагматичні особливості гумористичних текстів. Гра слів.</p> <p style="text-align: center;">Змістовний модуль 3</p> <p style="text-align: center;">Переклад гумористичних текстів з іспанської мови на українську і з української на іспанську.</p> <p>Тема 1. Перекладацькі трансформації при перекладі гумористичних текстів.</p> <p>Тема 2. Пошук еквівалентів метафори, сталих виразів і гри слів. Відтворення безеквівалентної лексики.</p> <p>Тема 3. Переклад реалій, сленгізмів, неологізмів, каламбуру в гумористичних текстах.</p>			
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	<p style="text-align: center;">семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Переклад офіційно-ділової документації» має таку структуру:</p> <table border="1" data-bbox="788 2085 1522 2152"> <tr> <td data-bbox="788 2085 884 2152">№ з/п</td> <td data-bbox="884 2085 1254 2152">Види навчальної діяльності студента</td> <td data-bbox="1254 2085 1522 2152">Максимальна кількість балів</td> </tr> </table>	№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів		

1.	Аудиторна навчальна	40
2.	робота. Самостійна навчальна робота.	10

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Критерії оцінювання аудиторної навчальної роботи студента

Аудиторна навчальна робота складається із участі в практичних заняттях протягом навчального курсу.

Відповідь на практичному занятті оцінюється за критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.
- точність виконання практичного завдання.

Схема оцінювання: кожний критерій оцінюється за 4-бальною шкалою:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання			
		5 балів	4 бали	3 бали	2 бали
1	Відповідність змісту	Відповідь студента повністю відповідає змісту питання. Усі основні проблеми визначені чітко.	Відповідь студента в основному відповідає змісту питання. Не всі основні проблеми визначені чітко.	Відповідь студента лише частково відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко.	Відповідь студента не відповідає змісту питання. Основні проблеми не визначені.
2	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті.	Основні проблеми розкриті не досить повно і ґрунтовно.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини.	Основні проблеми не розкриті.
3	Доказовість викладу	Студент демонструє високий рівень доказовості і викладу матеріалу з питання. Він може викласти свою точку зору з проблем, що обговорюються.	Студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення. Він відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо ряду проблем.	Студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення. Він не має своєї точки зору щодо більшості проблем.	Доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні.
4	Термінологічна коректність	Студент досить вільно й коректно користується методичною термінологією. Він володіє повним запасом методичних термінів.	Студент в основному правильно використовує методичну термінологію. Невелика кількість термінологічних помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного	Студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного. Він володіє обмеженим запасом методичних термінів.	Студент майже не користується методичною термінологією. Його запас методичних термінів мінімальний.

			о.		
5	Точність виконання практичного завдання	Практичне завдання виконано в повному обсязі, допущено не більше 1-2 помилок	Практичне завдання виконано в повному обсязі, допущено не більше 4 помилок	Практичне завдання виконано не в повному обсязі, допущено не більше 9 помилок	Практичне завдання виконано не в повному обсязі, допущено більше 9 помилок

Викладач підраховує бали, отримані студентом, окремо за кожним критерієм. Наприклад, за п'ятьма критеріями студент отримав такі бали: 5,4,3,2,5. Середнє арифметичний бал становить «3,8» $((5+4+3+2+5):5)$. Так само підраховується кількість отриманих балів на кожному семінарському занятті, за невідвідування семінарського заняття студент отримує «0» балів. Таким чином, за 13 семінарських занять студент може отримати максимально **35 балів**.

Критерії оцінювання самостійної навчальної роботи студента

Самостійна робота передбачає написання реферату за однією з обраних тем. Реферат оцінюється за критеріями:

- відповідність змісту обраній темі;
- повнота і ґрунтовність викладу та термінологічна коректність;

Схема оцінювання: кожний критерій оцінюється за **4-бальною шкалою:**

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання			
		5 балів	4 бали	3 бали	2 бали
1	Відповідність змісту обраній темі	Реферат повністю відповідає змісту питання. Усі основні проблеми визначені чітко.	Реферат в основному відповідає змісту питання. Не всі основні проблеми визначені чітко.	Реферат лише частково відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко.	Реферат не відповідає змісту питання. Основні проблеми не визначені.
2	Повнота і ґрунтовність викладу та термінологічна коректність	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті. Студент досить вільно й коректно користується методичною термінологією. Він володіє повним запасом методичних термінів.	Основні проблеми розкриті не досить повно і ґрунтовно. Студент в основному правильно використовує методичну термінологію. Невелика кількість термінологічних помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини. Студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного. Він володіє обмеженим запасом методичних термінів.	Основні проблеми не розкриті. Студент майже не користується методичною термінологією. Його запас методичних термінів мінімальний.

Викладач підраховує бали, отримані студентом, окремо за кожним критерієм оцінювання завдань самостійної роботи. Наприклад, за двома критеріями студент отримав такі бали: 5,3. Середнє арифметичний бал за виконання самостійної роботи становить «4» $((5+3):2)$. За самостійну роботу студент може отримати максимально **10 балів**. За невиконання завдання самостійної роботи студент отримує **0 балів**.

Підсумковий модульний контроль проводиться у вигляді написання *модульної контрольної роботи*, що спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння знань, навичок та вмінь, визначених у програмі навчальної дисципліни.

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (0) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

- **підсумкове оцінювання** навчальних досягнень студентів з дисципліни «Переклад офіційно-ділової документації» здійснюється у формі **заліку**

Відмітка про залік «**зараховано**», «**не зараховано**» та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «**зараховано**» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «**зараховано**», а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «**не зараховано**», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «**не зараховано**», оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни студентам необхідно знати базові граматичні й лексичні поняття іспанської та української мов, мовні особливості офіційно-ділових текстів, принцип мовної взаємодії, перекладацькі трансформації, характеристику лексичних явищ та їх взаємозв'язок і взаємозалежність у сучасній іспанській та українській мовах.

Вміти визначати та характеризувати гумористичний ефект, гру слів, іронію та сарказм при перекладі гумористичних текстів;

Володіти навичками застосувати концептуальний апарат сучасної граматики, лексикології та перекладознавства для комунікативно-прагматичного і

	стилістичного аналізу гумористичних текстів іспанської та української мов.
<p>Навчально-методичне й інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алесіна Н. М., Виноградов В. С. (1993). Теорія і практика перекладу. Іспанська мова. Київ: Вища школа. 2. Амеліна С. М. (2020). Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу. К.: Центр учбової літератури. 3. Верба, Г. Г., Орличенко, О. В., Приходько, М. П. (2020). Посібник з усного та письмового перекладу для студентів старших курсів (українська та іспанська мови). Вінниця: Нова книга. 4. Коптілов В. В. (2003). Теорія і практика перекладу. К., Юніверс. 5. Литвин І. М. (2013). Перекладознавство. Черкаси: Вид-во Ю. А. Чабаненко. 6. Corsellis, Ann (2010). Traducción e interpretación en los servicios públicos. Primeros pasos. Granada: Editorial Comares. 7. García Viñolo, M. (2019). Chistes lingüísticos de componente cultural para la enseñanza del español. Madrid: Editorial Verbum. 8. García Yebra V. (1989). En torno de la traducción. Madrid: Gredos. 9. Gonzales A. (1994). Curso de publicidad. Madrid: Eresma&celeste ediciones. 10. Jodorowsky, A. (1998). La sabiduría de los chistes. Historias iniciáticas. México: Grijaldo. 11. Lopez, Juan. (2016). Los mejores 600 chistes. Recopilación de chistes internacionalmente conocodos y muy populares. Kindle Edition. 12. Marmorì G. (1977). Iconografía femenina y publicidad. Millán: Editorial Gustavo Gilli S.A. 13. Messaris P. (1997). Visual Persuasion. London: Sage Publication. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабенко Є., Амеліна С., Білоус Н. (2018). Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу. К.: Центр навчальної літератури. 2. Бондарчук Л. І. (2008). Культура ділового мовлення. Житомир: ПП «Рута», в-во «Волинь». 3. Васенко Л. А., Дубічинський В.В., Кримець О. М. (2008). Фахова українська мова. К.: Центр учбової літератури. 4. Гула Є. А. (2005). Редагування як один з головних чинників якісного перекладу. – Київ: Асоціація перекладачів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.uta.org.ua/data/loads/Gula.pdf 5. Зарицький М. С. (2004). Переклад: створення та редагування. К.: Парламентське вид-во. 6. Івз Гамбієра, Люк ван Дорслар. (2020). Енциклопедія перекладознавства у 4-х томах.

	<p>Вінниця: Нова книга.</p> <p>7.Коптілов В. В. (2003). Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс.</p> <p>8.Копильна О. М. (2019). Практика реферативного перекладу. К.: Ліра-К.</p> <p>9. Корунець І.В. (2003). Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова книга.</p> <p>10. Пеєтр Тороп (2015). Тотальний переклад. Вінниця: Нова книга.</p> <p>11. Шевчук С. В., Клименко І. В. (2010). Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Алерта.</p> <p>12. Cagnolati Beatriz E. (2012). La traductología: Miradas para comprender su complejidad. Editorial Universidad Nacional de LA Plata. Sacado de https://memoria.fahce.unlp.edu.ar/libros/pm.26/pm.26.pdf.</p> <p>13. Moya V. (2004). La selva de la traducción: Teorías traductológicas contemporáneas. Madrid: Cátedra.</p> <p>14. Oliver González. (2016) Herramientas tecnológicas para traductores. Barcelona: Editorial UOC.</p> <p>15. Joke, Rafa (compilador). (2015). 101 Chistes sobre suegras. Madrid: Catedra.</p> <p>16. Peter Newmark. (1999). Manual de traducción. Madrid: Catedra.</p> <p>17. Рум А. (2016). Teorías contemporáneas de la traducción. Tarragona: Intercultural Studies Group.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <p>1. http://teneta.rinet.ru/rus/pe/parshin-and-teoria-i-praktika-perevoda.htm</p> <p>2. https://www.ejemplos.co/40-ejemplos-de-juicios-verdaderos-y-falsos/#ixzz75gT9G3IX</p> <p>3. www.memo.com</p> <p>4. www.alipso.com</p> <p>5. www.latintop.com</p> <p>6. http://lenguayliteratura.org</p> <p>7. www.proverbia.net/default.asp</p> <p>8. www.xcastro.com/index_es.htm</p> <p>9. www.rincondelvago.com</p> <p>10. http://cvc.cervantes.es/aula/pasatiempos/</p> <p>11. www.indiana.edu/~call/ejercicios.html</p> <p>12. www.jergasdehablahispana.org/</p> <p>13. www.glosarium.com/www.eduteka.org</p>
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p>– семестрове оцінювання:</p> <p>1) усне опитування;</p> <p>2) здійснення перекладу запропонованих текстів;</p> <p>4) виконання індивідуальних завдань з тематики, відведеної на самостійне опрацювання.</p> <p>– підсумкове оцінювання: залік</p> <p>– умови допуску до семестрового заліку:</p> <p>1) виконання МКР з дисципліни;</p> <p>2) відпрацювання пропущених занять.</p>

Затверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 15 від «21» червня 2024 р.

Завідувачка кафедри

Олена ЗАЛЕСНОВА

Перезатверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 8 від «20» березня 2025 р

Завідувачка кафедри Олена ЗАЛІСНОВА

Перезатверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 10 від «30» березня 2026 р

Завідувачка кафедри Олена ЗАЛІСНОВА

Примітка: форма си́лабусу може змінюватися / коригуватися залежно від потреб опису конкретної дисципліни (наприклад, можна вставляти табличний матеріал для опису окремих позицій).